

Korai holdsarló - megfigyelések

Az általában nagyon kedvező helyzetű tavaszi holdsarló-megfigyelési lehetőségeket a borult idők miatt nem sikerült kihasználni. A kevés számú megfigyelés már csaknem nyár elején született.

1984. május 2-án az esti égen Szabó Sándor /Bóly/ 18:38 UT-kor pillantotta meg a sarlóholdat. Szabadszemmel könnyen látszott, bár sem szemmel, sem kis keresőtávcsővel nem ismerhetők fel a felszíni alakzatok. A hamuszürke fény gyengén látszott. 11 percig figyelte meg.

Ugyanezen este Juracskó András /Zalaegerszeg/ a négyelemetes társasházuk tetején kísérelte meg az észlelést, de csak 19:15 UT-kor pillantotta meg. Pusztá szemmel jól látszott 20°-kal a horizont felett. A mélykék égaljon kis, szívarványszínben pompázó felhőpamacsok között szépen világított a Hold. Szabadszemmel 100°-os körívnek tűnt, hamuszürke fény nélkül látszott. 6x30 B-vel még két vékony sarlószarv is előtűnt, így összesen 130°-os volt.

A sarlón 4-5 erősen világító terület látszott. 10 cm T-vel a felszín tele volt kontrasztos kráterekkel, szép alakzatokkal. Szabó 38^h52^m, Juracskó 39^h29^m korú holdsarlót figyelhetett meg.

1984. június 30-án az esti égen Házi László /Jászapáti/ 19:00 UT-kor felhőtlen, de kissé párás légkör mellett figyelte meg a Holdat. Ez 38^h41^m korú holdsarló-megfigyelés. Az ív 120°-os volt. Egy 4 cm-es keresőtávcsővel a felszíni képződmények jól látszottak, a terminátor igen kontrasztos volt.

Ezenkívül néhány olvasónk olyan képzőművészeti alkotásokat is megemlített, amelyeket hazai művészek készítettek, és amelyeken vékony holdsarló látszik. A sarló átmérőjéből és vastagságából kiszámítható a Hold kora. 1882-ben festette Than Mór "IV. Béla király menekülése" c. képét, a bal felső sarokban a csaknem borult alkonyati égen látható alacsonyban egy 4,2 napos holdsarló. 1904-ben készült Csontváry Kosztka Tivadar "Sétakocsizás újholdnál Athénban" c. festménye. Az alkonyi égen elég magasan látszik a sarló /3,8 napos korú/ szép hamuszürke fényvel.

A Meteor 1983/7-8. számában az 5. oldalon korrigálandó ifj. Kálmán Béla 1973-as holdsarló-észlelése. Ez ápr. 4-én 18^h UT-kor történt, azaz a Hold 30^h14^m korban járt. Sikerült lefényképeznie színes diára is.

KESZTHELYI SÁNDOR

